

□ ПАС:

"ВЫЙСЦЕ  
3 КРЫЗІСУ –  
НОВАЯ СІСТЭМА".

2

"СПАКУСЛІВАЯ  
ДЗІЧЫНА".Пра нешта  
накшталт  
паліўнічай мафіі.

2

□ Крымінальнае  
бюро."КАЛЕКЦЫЯНЕР –  
ГЭТА СМЯРОТНА  
НЕБЯСПЕЧНА".

3

"ВЯЧЭРА 3  
ПРАСНЯКОВЫМ".Свецкія ўк-эндзі  
ўваходзяць у моду.

4

БЕЛАРУСКАЯ  
МАЛАДЗЁЖНАЯ  
ГАЗЕТА

## ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

10 лютага 1994 г.

Чацвер

№ 16(13732)

Кошт у розніцу 20 рублёў

Выдаецца з 1921 года



Малюе Віктар ДУБОВІК

## Кур'ер "ЧЗ"

В.Кебіч: "Аб'яднанне –  
узаемавыгаднае"

Заяву праўдзівай аб'яднання грашовых сістэм Беларусі і Расіі не маюць пад сабой падставы. Гэта акцыя не суарэчыць інтарэсам абедзвюх рэспублік. Пра гэта сказаў 8 лютага на пасяджэнні прэзідыума Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі Старшыня Савета Міністраў Беларусі Вячаслаў Кебіч.

Пры падпісанні пагаднення па аб'яднанню грашовых сістэм Беларусі і Расіі, аб'яднанню энергетычных і аднолькавых з расійскімі спажывачымі цэнах. Кіраўнік урада пакуль што не аб'яўляў курсу абмену "зайчыкаў" на расійскія рублі. Але ён запэўніў, што грамадзяне Беларусі не пацярпець пры гэтай акцыі.

Месца сустрэчы  
змяняць нельга

У чацвер, 10 лютага, мяркуецца правесці пасяджэнне Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларусі. На ім будзе разгледжана шэраг пытанняў, у тым ліку, пра дэнамінацыю пенаўлічэння пасярод сабеі палітыкі.

Як вядома, у мінулы пятніцу дэпутаты ўзялі "тайм-аут" на няпэўны час.

## Шушкевіч "пайшоў у людзі"

Прыкладна паўгадзіны аб'явіў, якія адбыліся ўвечары 9 лютага ў аднаго з членаў Вярхоўнага Савета Беларусі Станіслава Шушкевіча на сустрэчы з гаспадарчымі кіраўнікамі прадпрыемстваў і арганізацыяў Фрунзенскага раёна Мінска.

Месца першага паўлення на людзях пасля адзінаццаці гадоў спікера выбрана невялікай – менавіта ў Фрунзенскім раёне Станіслаў Шушкевіч выбіраўся народным дэпутатам Беларусі.

БЕЛІНФАРМ.

Партыі падтрымалі  
рашэнне страйкаў

7 лютага ўвечары ў Мінску адбылася кансультацыйная нарада кіраўніцтва рэспубліканскага савета страйковых камітэтаў з прадстаўніцтвам палітычных партыяў і рухаў рэспублікі. Федэральны прафсаюз Беларусі, Незалежнага і Свободнага прафсаюзаў.

На нарадзе, у прысутнасці, прысутнічалі прадстаўнікі Партыі народнай згоды, Аб'яднанай дэмакратычнай партыі Беларусі, Беларускага народна-рабочага фронту, Беларускай сацыял-дэмакратычнай грамады, Беларускай хрысціянска-дэмакратычнай эліты, Беларускага згуртавання вайсковых, Польскага дэмакратычнага аб'яднання, у бліжэйшыя дні і паведамляе савету страйканаму пасля 10 лютага. На нарадзе прыняты адкрыты зварот да грамадзян Беларусі, у якім утрымліваецца заклік далучыцца да ўдзяльнай палітычнага страйка.

БелаПАН.

## "Атлант" – у Парыжы

У Парыжы прайшла выстаўка "Confortek-94", дзе экспанавалі сваю прадукцыю вытворцы бытавых халадзільнікаў і марозільнікаў з усёй свету – краін Еўропы, Азіі, Амерыкі. Сярод прадстаўленых там 45 фірм былі і сусветныя лідары ў гэтай галіне: "Gold Star", "Ocean", "Whirlpool", "Bosch", "Zanussi", "Siemens". Упершыню на такой выставе мела свой стэнд і беларуская аб'яднанне "Атлант".

Халадзільнікі "Мінск" не засталіся тут без увагі, і перад прадпрыемствам цяпер стаіць задача пашырэння свайго стэнду і ўвогуле больш трывожна заняцца рэкламай дзяля выхаду на сусветны рынак. Удзел у парызскай "Confortek-94" выявіў добрыя перспектывы для гэтага.

Вітаў Мартыненка.

## Раджаюць усё меней

У студзені гэтага года ў Мінску нарадзілася 1315 немаўлятак.

Гэта менш, чым за такіх перыядаў мінулага года – у 1993 жыццё ўбачылі 1486 хлопчыкаў і дзячынак. Увогуле паводле звестак Дзяржаўна-стата за мінулы год на Беларусі на свет з'явілася 117 820 немаўляў, з іх 17 341 у Мінску.

Лідзія РЫЖАНКОВА.

## Праблемы па-суседску?

17-20 лютага беларускі фонд імя братаў Лукевічаў разам з Фондам імя Фрыдрых Зюбэрта (Германія), Цэнтра імя Ульфа Пальме (Швейцарыя) і Міжнародным інстытутам працоўных і сацыяльных адносін (Беларусь) арганізуюць у Мінску Міжнародную навукова-практычную канферэнцыю "Асноўныя пытанні сацыяльнай палітыкі і гаспадарання ў Беларусі і суседніх краінах".

У канферэнцыі прымуць удзел навукоўцы, а таксама прадстаўнікі сацыял-дэмакратычных і сацыялістычных партыяў і рухаў Беларусі, краін СНД, Усходняй Еўропы, Аўстрыі, Германіі, Фінляндыі, Швецыі.

## Б.Ельцын зноў захварэў

У сувязі з прастудным захворваннем прэзідэнт Расійскай Федэрацыі Барыс Ельцын не выйдзе з дома і прыме ў заважарыцкім кабінете.

Пра гэта паведаміла ўчора прэс-служба прэзідэнта.

(Ул.інф.).

## Шыла – на мыла?

Пра бядотнае становішча гігантаў беларускай індустрыі – Мінскага трактарнага завода – пісаць даводзілася ўжо не адзін раз. 3-4 аўдэнсцы камплектавалі вузлы прадпрыемства прастойнага цыкла тыдні. Тым не менш, з набыццём акцыяў да вытворцы славы ў нас усея Саюзнай Незалежнай Дзяржавы "Беларусь" пачалі прыбываць дзесяткі дэлегацый – пераважна з сельскай мясцовасці. І не выдалося: не за гарамі сьняга...

Аднак цэны, што называецца, кусаюцца, ды і пераарэзкі курсу нашых "зайчыкаў" на, скажам, украінскія карбованцы ці літоўскія літы зойме нямаюча часу. Бось і вымушаны прадпрыемствы стаўжыцца трэставагай арганізацыяй прастойнага цыкла, дарма самыя розныя і часта неверагодныя варыянты. Так, сяліне некаторыя абласці Украіны прапанавалі кіраўніцтву трактарнага заводу дапамагчы да "МТЗ-80/82" па 5 тон цукру.

Алесь МЯСНІКОВ.

## Як парадніліся пушчы

На новае месцажыхарства ў заказнік "Навібоцкая пушча" даставілі новую партыю беларускіх зуброў.

Першыя чатыры волаты, завезеныя сюды тры дзень таму, акружаны ўвагай і кілограм лясной аховы і адчуваюць сабе ўпэўнена. Пакуль падножжы лясункі знаходзіцца пад покрывам снегу, для навабеллаў арганізаваны падвоз кармоў і вадапой. Планаў, што ўсё сюды будзе завезена 15 зуброў. Догляд статка будзе вёсці брыгада штатных работнікаў Валожынскага лясгаса.

На жаль, у апошнія гады назіраецца аслабленне самай буйня сёння беларускай папуляцыі. На думку вучоных, рассяленне гэтых рэдкіх жывёл будзе садейнічаць адраджэнню віду.

Навібоцкая папуляцыя стануе ў Беларусі чацвёртай паводле прыцяжкі, барыскаў і белавескай. Сёння зубрыны статак нашай рэспублікі налічвае 360 асобін, кожная з якіх з'яўляецца жывым помнікам старажытнай фаўны.

НЕРУШ-ПРЭС.

## Курсы валют на 8 лютага:

	Далар ЗША	Ням. марка
Скупка	5600(5992)	5800
Продаж	5800	380(3402)
Скупка	3800	3500
Продаж	3500	3550
"Комплекс"	5700	6000
"Бел-банк"	5700	6000
"Трыор"	5950	6150
Продаж	6150	3360
Продаж	3360	3550

(У дужках – курс за безнакунны разлік)



ЯК ЖЫВЕШ, ВЁСКА?

Нясвіжскі раён.  
Фота Сяргея БРУШКО.

## САЦЫЯЛАГІЧНАЯ СЛУЖБА "ЧЗ"

## У трывожным чаканні...

□ Ігар КАТЛЯРОЎ, доктар сацыялагічных  
наук, – спецыяльна для "ЧЗ"

Інстытут сацыялогіі Акадэміі навук Беларусі другі год праводзіць рэпрэзэнтабельны і мнагаметрычны сацыялагічны даследаванні па вывучэнню змяненняў палітычнай сітуацыі ў Беларусі.

Чарговы этап маніторынгу праведзены напрыканцы мінулага года. У апытанні прынялі ўдзел 1619 чалавек. Выбарка была рэпрэзэнтацыйная.

Асноўны вывад даследавання – Беларусь бяднее і "становіцца больш левай", знаходзіцца на мяккі сацыяльнага выбу. Так думае народ рэспублікі, але яе думкаў маладыя людзі – найбольш актыўная сацыяльная група насельніцтва.

Вядома, калі разважаць тэарэтычна, то моладзь з надзеяй, з аптымізмам павінна глядзець у будучыню. Але ці так на самай справе?

Адказ на гэтае пытанне дапаможа даць аналіз адказаў на сацыялагічную анкету перш за ўсё, 60 – першых, студэнтаў і навучцаў, па-другое, моладзі ва ўзросце да 25 гадоў.

Дзве трэці насельніцтва Беларусі лічаць сабе альбо "беднымі", альбо "жабракамі". Значна больш аптымістычна глядзяць на сваё матэрыяльнае становішча студэнты і навучцы. Беднымі лічаць сабе менш палова апытаных, жабракамі наогул 5,6 працэнта. Аднак сацыялагічны апытанні паказваюць куды больш страшную карціну. Яшчэ восем гадоў назад можна было кожны дзень купіць сабе шакаладку, за дзве зарплаты рабочага можна было купіць чорна-белы тэлевізар, за тры – каларыю. У кожным другім сельскім доме быў матэрыял, у аўтамабілі. Што мы атрымалі цяпер? "Мы ніколі не купім сабе "сценку" – перакананы студэнты-маладажоны.

На думку вельмі многіх рэспандэнтаў, асноўная прычына ўсіх няшчасцяў – гэта насельніцтва, разбурае Саветаў Саюза. Віскіўскія лагядненні. Адзінае выйсце з цяжкага крызісу – стварэнне рэальнага эканамічнага саюза з Расіяй і іншымі краінамі СНД. Так лічаць больш за палова насельніцтва Беларусі. Яшчэ дзесятая частка пераканана ў тым, што неабходна неадкладна аднавіць Савет Саюза. Гэта значыць, даве трэці жыхароў Беларусі ўпэўнены ў тым, што толькі разам з рускімі і іншымі народамі былога Саюза можна выбараць з беднасці, куды завалі рэспубліку палітыкі. Іншыя прапановы па вывадзе з цяжкага становішча палітыкі і журналістамі меры не знаходзіцца падтрымкі беларускага народа. За стварэнне кваліфікацыі ўрада – як выйсце з крызісу – выказаліся 4,5 працэнта, скандаваныя студэнты і навучцы.

А якое выйсце прапануюць маладыя людзі? Як гэта ні смешна, але за стварэнне саюза з Расіяй выказаліся 55,1 працэнта апытаных студэнтаў і навучцаў, 48,5 працэнта – маладых людзей ва ўзросце да 25 гадоў.

На другім месцы – энергічнае правядзенне эканамічных рэформ (адпаведна – 35,5 працэнта і 32,5 працэнта). А вось, напрыклад, стварэнне кваліфікацыі ўрада падтрымліваюць 5,6 працэнта рэспандэнтаў-студэнтаў і навучцаў, 13,4 працэнта маладых ва ўзросце да 25 гадоў.

У сацыялагічным апытанні быў цэлы блок пытанняў, якія датычылі прыняцця новай Канстытуцыі Рэспублікі Беларусі. Больш за палова апытаных выказаўся за захаванне асноўных сацыяльных гарантыяў Канстытуцыі Беларускай ССР. Такім чынам, права на працу падтрымалі 89,9 працэнта рэспандэнтаў усіх сацыяльных груп, 80,4 працэнта апытаных студэнтаў і навучцаў, 85,4 працэнта моладзі ва ўзросце да 25 гадоў. Людзям падтрымалі і права на сацыяльнае забеспячэнне ў старасці, бясплатную адукацыю і медыцынскую абслугоўванне.

Больш рознагалосся пры аналізе адказаў на пытанне аб дзяржаўнай мове.

Такім чынам, 17,7 працэнта насельніцтва Беларусі выказаліся за адзіную дзяржаўную мову – беларускую. Прычым, сярод сацыяльных груп найбольш актыўна гэтую ідэю падтрымліваюць пенсіянеры (18,3 працэнта) і сяліне (17,9 працэнта). Сярод студэнтаў і навучцаў толькі 16,8 працэнта адказалі "так" дзяржаўнаму беларускаму мову, сярод моладзі да 25 гадоў – 18,4 працэнта. Цікава, што ў адной з мінскіх ВНУ 3 працэнта студэнтаў выказаліся за чытанне лекцый толькі на беларускай мове.

69,7 працэнта лічаць, што ў рэспубліцы павінны быць дзве дзяржаўныя мовы – руская і беларуская. Ідэю дзяржаўнага дзвухмоўнага найбольш актыўна падтрымліваюць прадпрымальнікі і бізнесмены (82,6 працэнта), ваеннаслужачыя (81,4

людзей ва ўзросце да 25 гадоў.

На другім месцы – энергічнае правядзенне эканамічных рэформ (адпаведна – 35,5 працэнта і 32,5 працэнта). А вось, напрыклад, стварэнне кваліфікацыі ўрада падтрымліваюць 5,6 працэнта рэспандэнтаў-студэнтаў і навучцаў, 13,4 працэнта моладзі ва ўзросце да 25 гадоў.

У сацыялагічным апытанні быў цэлы блок пытанняў, якія датычылі прыняцця новай Канстытуцыі Рэспублікі Беларусі. Больш за палова апытаных выказаўся за захаванне асноўных сацыяльных гарантыяў Канстытуцыі Беларускай ССР. Такім чынам, права на працу падтрымалі 89,9 працэнта рэспандэнтаў усіх сацыяльных груп, 80,4 працэнта апытаных студэнтаў і навучцаў, 85,4 працэнта моладзі ва ўзросце да 25 гадоў. Людзям падтрымалі і права на сацыяльнае забеспячэнне ў старасці, бясплатную адукацыю і медыцынскую абслугоўванне.

Больш рознагалосся пры аналізе адказаў на пытанне аб дзяржаўнай мове.

Такім чынам, 17,7 працэнта насельніцтва Беларусі выказаліся за адзіную дзяржаўную мову – беларускую. Прычым, сярод сацыяльных груп найбольш актыўна гэтую ідэю падтрымліваюць пенсіянеры (18,3 працэнта) і сяліне (17,9 працэнта). Сярод студэнтаў і навучцаў толькі 16,8 працэнта адказалі "так" дзяржаўнаму беларускаму мову, сярод моладзі да 25 гадоў – 18,4 працэнта. Цікава, што ў адной з мінскіх ВНУ 3 працэнта студэнтаў выказаліся за чытанне лекцый толькі на беларускай мове.

69,7 працэнта лічаць, што ў рэспубліцы павінны быць дзве дзяржаўныя мовы – руская і беларуская. Ідэю дзяржаўнага дзвухмоўнага найбольш актыўна падтрымліваюць прадпрымальнікі і бізнесмены (82,6 працэнта), ваеннаслужачыя (81,4

працэнта), пенсіянеры (74,1 працэнта), студэнты і навучцы (72,0 працэнта). Сярод моладзі ва ўзросце да 25 гадоў 71,4 працэнта рэспандэнтаў – за дзве дзяржаўныя мовы.

Істотна падзялілася думка народа Беларусі па пытанню ўвядзення ў рэспубліцы пасады прэзідэнта. Сёння менш за трэць (30,7 працэнта) падтрымліваюць гэтую палітычную інавацыю. Паўгода назад іх было 34,4 працэнта, год назад – 35,5 працэнта. Гэтыя людзі сцвярджаюць, што, толькі "абаніраючыся" на моцную ўладу, можна навесці элементарны парадка ў Беларусі. Цікава, што сярод студэнтаў і навучцаў увядзенне прэзідэнцтва падтрымліваюць 45,8 працэнта, сярод моладзі да 25 гадоў – 35,9 працэнта. Супраць увядзення пасады прэзідэнта выказаліся 31,7 працэнта рэспандэнтаў (у маі 1993-га – 27,9 працэнта, у снежні 1992-га – 24,5 працэнта).

Астатнім апытаным было цяжка адказаць на гэта пытанне.

Ход палітычных працэсаў, актыўнасць якіх мы людзей у многім залежаць ад палітычных партыяў. Як паказваў сацыялагічны маніторынг, шасць першых месцаў у "тэарэтычнай табліцы" партыяў займаюць партыі левы арыентацыі. Бяспрэчны лідэр – партыя камуністаў Беларусі. Яе асноўны апанент – Беларускі народны фронт толькі на сёмым месцы. Яго папулярнасць прыкладна ў два разы меншая, чым у камуністаў. У Польшчы левыя сілы прыйшлі да ўлады пад лозунгам "Вярніце нам усё, што было". Гэтую ідэю падтрымліваюць вельмі многія жыхары Беларусі. У маладых людзях крыху іншыя палітычныя сімптэмы, чым у больш пажылых.

У студэнтаў і навучцаў першае месца займае Партыя зялёных Беларусі (хача тут, на маю думку, спрацаваў сіндэрм чакання), другое-трэцяе месцы падзяляюць

юць палітычныя партыі – Беларускі народны фронт і Рух сацыялістычнай арыентацыі "За дэмакратыю, сацыяльны прагрэс і справядлівасць". Камуністы толькі на восьмым-дзевятым месцы.

У моладзі правяіўся той жа сіндэрм чакання. Зусім нечакана на першае месца выйшла толькі што створаная Рэспубліканская партыя працы і справядлівасці.

А вось сярод палітычных лідараў становішча больш дакладнае. З вялікім адрывам лідэруе народны дэпутат Беларусі Аляксандр Лукашэнка. Людзям імпаніруе яго барацьба з карупцыяй, за аднаўленне разбураных сувязей з Расіяй. Многія рэспандэнты падтрымалі сустрэчу А.Лукашэнкі з расстралянымі Вярхоўным Саветам Расійскай Федэрацыі. Трэба адзначыць катастрафічнае падзенне рэйтынгу Станіслава Шушкевіча. Асабіста я не ведаю іншай краіны ў свеце, дзе старшыню дзяржавы падтрымлівае толькі дзесятая частка насельніцтва.

Сярод студэнтаў і навучцаў таксама пераважае Аляксандр Лукашэнка, ён жа першы сярод моладзі да 25 гадоў.

Шмат іншых цікавых момантаў вызначыў маніторынг. На працягу апошніх двух гадоў лідэраў падтрымкі прыватнай уласнасці на зямлю. Большасць насельніцтва рэспублікі не падтрымлівае эканамічныя рэформы ўрада. Выказаліся супраць прафесійнальнага парламента, супраць выбараў па партыйных спісах. Амаль палова ўпэўнена ў тым, што рэспубліка стаіць на мяжы сацыяльнага выбу.

Вярхоўнаму Савету, Савету Міністраў вельмі важна прыслухацца да думкі беларускага народа і змяніць прынятыя меры па вываду рэспублікі з жорсткага крызісу. Беларусь у трывожным чаканні...

## ПАДПІСКА-94

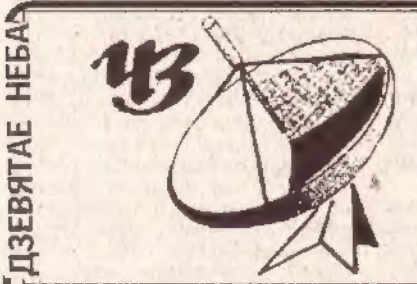
## ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ

Для нас важна мець зваротную сувязь са сваім чытачом. Для яго думак з'яўляюцца месца ў "Чырвонай змензе" неслаяк мага больш оператывіўна і сучаснай інфармацыі падпісчыкам. Той, хто хоча, за рубрыкамі "Дзевятое неба", напэўна, заўважыў, як хутка інфармацыйна-рэкламнае агенства "ЧЗ-інформ" з дапамогай сістэмы спадарожнікавага тэлебачання перадае "Гарачыя" і сенсацийныя навіны з розных куткоў планеты.

Мы імкнёмся, каб публікацыі "Чырвонай змены" былі карыснымі ў практычным жыцці. Таму і заведзены з гэтага месца рубрыкі "Юрыдычная служба "ЧЗ", "Бізнес-клас", "Спітайце ў Наташы".

Падпісны кошт на квартал 1440 рублёў. Наш індекс 63129.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНИКАВАЙ СВЯЗІ



Дзяйснурныя на выпуску:  
перакладчыкі  
С. КІРЬБЕНКА, Д. ЛІТВІН,  
рэдактар П. СІМАНАУ.











